

Sygn. akt V Ka 611/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

V Wydział Karny Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący: SSO Janusz Chmiel

Sędziowie: SSR del. Katarzyna Gozdawa-Grajewska (spr.)

SSO Sławomir Klekocki

Protokolant: Justyna Napiórkowska

w obecności Magdaleny Szymańskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2014 r.

sprawy:

L. N. /N./

s. J. i M.

ur. (...) w S.

oskarżonego o przestępstwo z art. 280 § 1 kk, art. 223 kk

oraz

R. W. /W./

s. K. i E.

ur. (...) W.

oskarżonego o przestępstwo z art. 280 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 26 kwietnia 2013r. sygn. akt IX K 895/11

Izmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że eliminuje z opisu czynu wyrażenie: „dopuścił się czynnej napaści na ww. funkcjonariuszy Policji podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych zmierzających do jego zatrzymania ” umieszczając w to miejsce zwrot : „stosując w ten sposób groźbę bezprawną w celu zmuszenia ww. funkcjonariuszy do zaniechania prawnej czynności służbowej zatrzymania podczas wykonywania

przez nich obowiązków służbowych” i zmienia kwalifikację prawną czynu na art. 224 § 2 kk i na podstawie tego przepisu w zw. z art. 224 § 1 kk obniża wymierzoną oskarżonemu karę pozbawienia wolności do 8 (ośmiu) miesięcy.

II.zmienia punkt 3 wyroku i obniża orzeczoną karę łączną wobec oskarżonego L. N. do 2 (dwóch) lat i 1 (jednego) miesiąca;

III.w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy:

IV. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. L. kwotę

420 (czteryście dwadzieścia) złotych oraz 23% podatku VAT w kwocie 96,60 złotych

(dziewięćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt groszy), łącznie kwotę 516,60 złotych (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

V.zwalnia obu oskarżonych od ponoszenia kosztów za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt. V Ka 611/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Rybniku wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2013r. w sprawie o sygn. akt. VI K 895/11 uznał oskarżonych L. N. i R. W. za winnych występku z art. 280 § 1 kk polegającego na tym, że w dniu 27 maja 2011r. w Ś. działając wspólnie i w porozumieniu, po uprzednim zagrożeniu użyciem przemocy ekspedientce sklepu (...) – M. N. (1) przedmiotem przypominającym broń palną zabrali w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 2450,50 zł na szkodę M. i J. A. i za ten występki skazał ich na karę 2 lat pozbawienia wolności. Nadto Sąd Rejonowy uznał oskarżonego L. N. za winnego występku z art. 223 kk polegającego na tym, że w dniu 9 czerwca 2011r. w J. używając noży oraz podobnie niebezpiecznego narzędzia w postaci tasaka trzymany w ręku i skierowanych wobec funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w R. tj. mł. (...). J. M., st. asp. W. R. , asp. R. G., i podinsp. D. S. dopuścił się czynnej napaści na w/w funkcjonariuszy policji podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych zmierzających do jego zatrzymania i za ten występki skazał L. N. na karę 1 roku pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy połączył oskarżonemu L. N. orzeczone kary pozbawienia wolności i w ich miejsce wymierzył mu karę łączną 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 63 § 1 kk zaliczono oskarżonemu na poczet wymierzonych kar pozbawienia wolności okres ich tymczasowego aresztowania w sprawie. Na mocy art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze zasądzone od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. L. 1512 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu oskarżonemu R. W.. Jednocześnie na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolniono oskarżonych od zapłaty kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację wniósł obrońca z wyboru oskarżonego L. N. i zaskarżył orzeczenie w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

na podstawie art. 427 § 2 kpk w zw z art. 438 pkt 2 i 3 kpk:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że oskarżony L. N. współdziałał z oskarżonym R. W. w popełnieniu czynu z art. 280 § 1 kk podczas gdy wnikliwa analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego nie daje podstaw do przyjęcia takich wniosków, a ponadto polegający na przyjęciu, że oskarżony L. N. swym zachowaniem w dniu 9 czerwca 2011r. w J. w czasie interwencji policji wypełnił znamię „czynnej napaści” z art. 223 kk

-obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku a mianowicie: art. 4 kpk, 7 kpk, 410 kpk

poprzez nieuwzględnienie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, a tym samym nieuwzględnienie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, poprzez pominięcie przy dokonaniu oceny

zebranego w sprawie materiału dowodowego złożonej do akt sprawy kopii wyroku, z której wynika, iż oskarżony L. N. został napadnięty w swoim mieszkaniu

-art. 413 par. 2 pkt. 1 kk poprzez niedokładne określenie kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu w pkt. 2 wyroku.

W oparciu o postawione wyżej zarzuty autor apelacji wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego L. N. od zarzucanych mu czynów ewentualnie o
- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Apelację wniósł również obrońca z urzędu oskarżonego R. W. i zaskarżył orzeczenie w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

na podstawie art. 427 § 1 i 2 kpk w zw z art. 438 pkt 2 kpk:

1. obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 7 kpk w zw z art. 410 kpk poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i uznanie oskarżonego R. W. winnym, zarzucanego mu czynu w sytuacji gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do takiego wniosku,

2. obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 5 § 2 kpk poprzez nierozstrzygnięcie wątpliwości, które winien powziąć Sąd na korzyść oskarżonego.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie R. W. od zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zarzuty podniesione w środku odwoławczym, sporządzonym przez obrońcę oskarżonego L. N., zasługiwały na uwzględnienie tylko w zakresie zarzutów odnoszących się do czynu drugiego przypisanego oskarżonemu, a mianowicie z art. 223 kk. W pozostałym zakresie zarzuty podniesione w obu apelacjach należało uznać za bezzasadne.

Istota wydanego przez Sąd I instancji rozstrzygnięcia sprowadza się do udzielenia odpowiedzi na pytanie czy rację mają obrońcy oskarżonych twierdząc iż Sąd Rejonowy popełnił błąd uznając, że w świetle całokształtu materiału dowodowego i okoliczności faktycznych ujawnionych na rozprawie można obojgu oskarżonym przypisać popełnienie występkę z art. 280 § 1 kk. Błąd ten zdaniem skarżących pozostaje w ścisłym związku przyczynowym z naruszeniem szeregu norm procesowych (art. 4kpk, 7 kpk, 410 kpk). Zdaniem obrońców istotą błędu w

ustaleniach faktycznych w odniesieniu do czynu z art. 280 § 1 kk było odmówienie wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonych – nieprzyznających się do winy, przy jednoczesnym oparciu się na dowodach pośrednich, które nie mogły przekonująco świadczyć o ich winie.

Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie jest trafny bowiem zasadność wniosków i ocen wyprowadzonych przez Sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Fakt, iż Sąd Rejonowy oparł się na innych dowodach ujawnionych w toku przewodu sądowego (a nie na wyjaśnieniach oskarżonych) i nie ustalił stanu faktycznego w sposób jaki życzyliby sobie tego skarżący jest już kwestia swobodnej oceny dowodów, która zostanie omówiona w następnym akapicie.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 4 kpk Sąd Okręgowy stwierdza, że żadną miarą nie doszło do naruszenia przez Sąd I instancji zasady obiektywizmu. Istotą nakazu jaki wynika z tej zasady jest z jednej strony konieczność traktowania stron oraz uczestników postępowania w sposób bezstronny, z drugiej zaś wykluczenie kierunkowego nastawienia sądu do sprawy. Ponieważ obrońca oskarżonego L. N. nie wykazał żadnych konkretnych okoliczności jakie

dowodziłyby postępowaniu Sądowi Rejonowemu wbrew tak rozumianej zasadzie obiektywizmu, zarzut naruszenia art. 4 kpk należy uznać za bezzasadny.

Odnosząc się do zarzutu obrazy art. 7 kpk to należy podkreślić, że swobodna ocena dowodów legitymuje się zgodnością z tym co wynika z przeprowadzonych dowodów, ocenianych wedle zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Z takiej oceny wynika pewność co do poczynionych ustaleń, jeżeli – przy spełnieniu przesłanek z art. 7 kpk – pozwalają one na utworzenie jednej uznanej za udowodnioną wersji zdarzenia. Utworzenie takiej wersji jest utrudnione wówczas jeżeli tak jak w przypadku czynu i sad nie dysponuje dowodami bezpośrednimi, a zespołem poszlak.

Z wyczerpującego i obszernego uzasadnienia wyroku Sądu I instancji wynika, iż Sąd Rejonowy w sposób drobiazgowy odniósł się do wyjaśnień oskarżonych, oceniając ich wersję zdarzeń i przeciwstawiając ich wyjaśnieniom dowody przeciwne, które w pełnym zestawieniu ze sobą zostały uznane przez Sąd za pełnowartościowy dowód winy oskarżonych w popełnieniu przestępstwa rozboju w dniu 27 maja 2011r. Sąd opowiedział się za wersją świadków: M. N., K. K. (sprzedawczyń w sklepie, w którym dokonano rozboju) A. M. i A. M. (przypadkowych świadków przejeżdżających samochodem i notujących numery rejestracyjne pojazdu do którego wsiadł wybiegający ze sklepu zamaskowany mężczyzna), S. P. (znajomego oskarżonych, u którego pojawili się oskarżeni po popełnieniu przestępstwa razem z gotówką w sporej ilości – oscylującą wokół kwoty skradzionej w sklepie (...)) oraz korespondujących z zeznaniami w/w osób: dowodu z monitoringu sklepowego, dokumentacji fotograficznej zatrzymanego samochodu S. (...) z przemałowanymi tablicami rejestracyjnymi, umowy kupna sprzedaży samochodu zawartej między oskarżonym L. N. i świadkiem S. P.. Sąd Rejonowy w pisemnych motywach wyroku szczegółowo wypowiedział się

dlatego wersja przedstawiana przez oskarżonych jest niewiarygodna. Wykazał natomiast dlaczego dowody przeciwne wymienione wyżej tworzą spójny układ pozwalający na odtworzenie przebiegu zdarzenia w sposób logiczny oraz wykluczający wszelkie inne (prezentowane przez oskarżonych) możliwości. Pod tym względem rozumowanie Sądu Rejonowego było prawidłowe i korzystało z ochrony przewidzianej w art. 7 kpk. Zarzucanie Sądowi Rejonowemu – co czynią skarżący- iż zamiast na wyjaśnieniach oskarżonych (notabene zmiennych i chwiejnych) oparł się na zeznaniach świadków stanowi niczym nieuzasadnioną ingerencję w sferę swobodnej oceny dowodów. Z tych względów zarzut obrońców naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów należało uznać za bezzasadny i zmierzający do niedozwolonej polemiki ze znajdującymi się pod ochroną art. 7 kpk ustaleniami Sądu I instancji. Nie może się ostać również zarzut obrońcy oskarżonego L. N., iż oskarżony nie był współsprawcą rozboju i nie może odpowiadać za „eksces” współoskarżonego W.. Wersji lansowanej przez oskarżonego N. nie potwierdzają jednak zgromadzone w sprawie dowody. Naoczni świadkowie zdarzenia małżonkowie M., zeznali przecież że samochód kierowany przez oskarżonego N. stał nieopodal sklepu, w którym oskarżony W. przebywał, miał włączone światła mijania i był gotowy do szybkiego odjazdu co zresztą oskarżony N. uczynił gdy tylko wybiegający ze sklepu (...) wsiadł na miejsce pasażera. Sposób zachowania obu oskarżonych, umiejscowienie auta, stan gotowości do odjazdu w jednoznaczny sposób wskazują że role między sprawcami zostały wcześniej podzielone, ustalone i wykonane. Powyższe niewątpliwie świadczy że obaj sprawcy działali w ramach współsprawstwa – jak słusznie przyjął Sąd Rejonowy. To że oskarżony L. N. osobiście nie wszedł do sklepu (a zrobił to oskarżony W.) bynajmniej nie może go ekskulować. Oskarżony N. wniósł bowiem istotny wkład w całe wspólne przedsięwzięcie. Sprawcy wspólnie dążyli do osiągnięcia zaplanowanego celu jakim był zdobycie pieniędzy, a rola oskarżonego N. w tym planie była istotna. Stąd też słusznie Sąd Rejonowy uznał że obaj oskarżeni działając wspólnie i w porozumieniu dopuścili się przestępstwa z art. 280 par. 1 kk. Jeżeli chodzi o zarzut niedokonania oceny wyroku przedłożonego przez obrońcę oskarżonego N., a mający potwierdzać fakt iż oskarżony ten był ofiarą przestępstwa to brak ten nie może świadczyć o naruszeniu art. 4, 7 czy 410 kpk. Wyrok ten dotyczył zupełnie innej sprawy i innego postępowania. Z pewnością nie można uznać by bycie pokrzywdzonym w innej sprawie (napaść) usprawiedliwiała fakt nieotwarcia drzwi policjantom i przywitanie ich z nożami i tasakiem w rękę. Funkcjonariusze Policji oświadczyli przecież oskarżonemu kim są żądając otwarcia drzwi mieszkania. Z prośbą o wykonanie polecenia policjantów zwróciła się także do oskarżonego jego matka. Z tego wynika, że tak naprawę ocena dowodu z wyroku przedłożonego przez obrońcę dla ustaleń w sprawie nie miała żadnego znaczenia.

Rację ma natomiast obrońca oskarżonego L. N. zarzucając, iż Sąd Rejonowy błędnie przyjął, iż oskarżony w dniu 9 czerwca 2011r. dopuścił się czynnej napaści w rozumieniu art. 223 kk. na funkcjonariuszy policji. Sąd Rejonowy podążając za błędem jaki pojawił się w pkt. 2 aktu oskarżenia w sposób całkowicie bezzasadny zakwalifikował ten czyn jako wyczerpujący znamiona art. 223 kk. (na marginesie należy zauważyć że ani prokurator w akcie oskarżenia, ani Sąd Rejonowy nie wskazał paragrafu występkę z art. 223 kk). O ile ustalenia

faktyczne odnośnie tegoż zdarzenia dokonane przez Sąd I instancji są prawidłowe wynikające z obszernego materiału dowodowego to już kwalifikację prawną tego czynu i uznanie, że zachowanie takie stanowi przestępstwo z art. 223 kk (223 par. 1 kk) należy uznać za błędne. W opisie czynu przypisanego L. N. w pkt II nie sposób dopatrzeć się elementów użycia niebezpiecznego przedmiotu co ma zasadnicze znaczenie dla bytu przestępstwa z art. 223 § 1 kk. Jak wynika z zeznań funkcjonariuszy policji, którzy wyważyli drzwi do mieszkania, w którym przebywał oskarżony, ten ostatni zbliżał się do nich trzymając w ręce pięć noży i tasak. Nie skierował jednak tych niebezpiecznych narzędzi w stronę policjantów i nie rzucił się na nich, ani nie rzucił żadnym z noży, czy tasakiem w stronę funkcjonariuszy, nie zamachnął się również, by taką czynność wykonać. Jego zachowanie zatem nie świadczyło o próbie zranienia któregokolwiek z funkcjonariuszy. W świetle tych okoliczności uzasadniony jest wniosek, iż co prawda oskarżony posługiwał się niebezpiecznymi przedmiotami ale ich nie użył. Z istoty narzędzi jakimi są noże i tasak wynika, iż aby ich użyć należy wziąć zamach i zadać cios tym końcem, na którym znajduje się metalowe ostrze. Ponieważ oskarżony L. N. nie podjął takiego działania brak jest podstaw, by pociągnąć go do odpowiedzialności za przestępstwo z art. 223 § 1 kk bowiem przepis ten penalizuje jedynie czynną napaść na funkcjonariuszy policji połączoną z użyciem, a nie posługiwaniem się niebezpiecznym przedmiotem. (tak też wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 10 marca 2010r. II Aka 46/10 , LEX nr 583688.) W podobnym tonie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 27 czerwca 2002r. sygn. akt II Aka 498/01 LEX 77504. Natomiast M. K. w Komentarzu do Kodeksu Karnego stwierdza iż: „użycie broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego narzędzia albo środka obezwładniającego jest pojęciem węższym od posługiwania się nim. Sprawca winien bowiem wykorzystać dany przedmiot zgodnie z jego przeznaczeniem.” W komentarzu do Kodeksu Karnego pod red. A. Zolla (Zakamycze 2006) rozważane jest natomiast pojęcie „napaści”. Zdaniem tegoż autora , które Sąd II instancji podziela termin „napaść” wskazuje, że chodzi o działanie charakteryzujące się pewnym stopniem gwałtowności. Natomiast zachowanie oskarżonego czyli demonstrowanie noży i tasaka względem interweniujących funkcjonariuszy stanowiło niewątpliwie groźbę bezprawną użycia tych niebezpiecznych przedmiotów w celu zmuszenia funkcjonariuszy policji do zaniechania prawnej czynności służbowej zatrzymania oskarżonego L. N.. Zresztą Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wyroku na k. 762 akt sprawy ustala: „ L. N. działał z zamiarem bezpośrednim , mając na celu przeszkodzenie funkcjonariuszom w wykonywaniu obowiązków służbowych polegających na zatrzymaniu”. Stąd też ustalenia Sądu Rejonowego - wbrew ostatecznie przyjętej kwalifikacji- wskazują wprost na art. 224 § 2 kk. Mając na uwadze powyższe rozważania, wskazane orzecznictwo i poglądy doktryny w tym zakresie zmiana zaskarżonego wyroku była niezbędna. W tym, przypadku nie zachodziła potrzeba zmiany ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę wyroku gdyż ta była prawidłowa jednakże zaistniała obraza prawa materialnego miała wpływ na treść wyroku. Z tej przyczyny uznając, że zachowanie L. N. w dniu 9 czerwca 2011r. w J. wobec funkcjonariuszy policji wyczerpywało znamiona art. 224 § 2 kk Sąd Okręgowy zmienił wyrok Sądu I instancji i odpowiednio zmieniając opis czynu i kwalifikację prawną. Konsekwencją

tej zmiany była konieczność obniżenia oskarżonemu wymierzonej kary pozbawienia wolności z 1 roku do 8 miesięcy. Czyn z art. 223 § 1 kk zagrożony jest bowiem zdecydowanie surowiej niż występki z art. 224 § 1 kk. Kara 8 miesięcy pozbawienia wolności będzie karą adekwatną do wagi czynu popełnionego w dniu 9 czerwca 2011r. Uwzględniając tak społeczny stopień szkodliwości czynu jak i stopień winy oskarżonego. Jednocześnie kara w takim rozmiarze spełni swoją funkcję w zakresie kształtowania świadomości prawnej w społeczeństwie, a sprawcy uświadomi naganność jego postępowania.

Z tej przyczyny zaistniała konieczność zmiany pkt. 3 zaskarżonego wyroku zawierającego orzeczenie o karze łącznej. Sąd złagodził orzeczoną karę łączną do dwóch lat i jednego miesiąca. Sąd Okręgowy miał na względzie związki przedmiotowy między czynami, różnorodność pokrzywdzonych, a także stosunkowo bliską odległość czasową. Powyższe przełożyło się na orzeczenie kary łącznej w wysokości zbliżonej do pełnej absorpcji. Tak ukształtowana kara

łączna w odczuciu społecznym jest karą sprawiedliwą i zgodna z zasadami prewencji tak szczególnej jak i ogólnej. Kara łączna 2 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności pozwoli osiągnąć swoje cele, a w szczególności spowoduje że L. N. nie popełni ponownie przestępstwa. Takiej karze nie sprzeciwiają się również potrzeby w zakresie prawidłowego kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Jeżeli zaś chodzi o karę orzeczoną R. W. za czyn z art. 280 § 1 kk w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności – zważywszy na treść art. 447 § 1 kpk- to z pewnością nie można jej uznać za rażąco surową skoro została wymierzona w dolnej granicy ustawowego zagrożenia.

Akceptuje Sąd Okręgowy wszystkie inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku Sądu Rejonowego w związku z czym w pozostałym zakresie, jako słuszny utrzymano w mocy zaskarżony wyrok.

Zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. L. 516,60 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu oskarżonemu R. W. w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Odwoławczy na podstawie art. 626 § 1 kpk oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżonych od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze oraz opłat, którymi obciążono Skarb Państwa z uwagi na ich trudną sytuację majątkową i osobistą.